

آبستره اکسپرسیونسیم*

Abstract Expressionism

● بهزاد نجفیان

(زن‌های عجیب دکونینگ^۶) و نه اکسپرسیونسمی (آثار ساکن روتکو^۷) به شمار می‌روند.^۸ با وجود چنین گستره متفاوتی برخی خصوصیات در اکثر آثار آبستره اکسپرسیونسمی به طور مشترک دیده می‌شود، تمایل به کار در ابعاد بزرگ، توجه به کیفیت سطح، چنان که مسطح بودن مورد تأکید قرار می‌گیرد. تمام قسمت‌های تابلو اهمیتی یکسان دارند و بنابراین بر روی تمام قسمت‌های بوم کار صورت گرفته است^۹، تأکید بر عمل و اجرایی نقاشی توسط نقاش^{۱۰}، در کنار دکونینگ، پالاک و روتکو می‌توان به گورکی^{۱۱}، گوتلیب^{۱۲}، گوستون^{۱۳}، کلاین^{۱۴}، مادرول^{۱۵}، نیومن^{۱۶} و استیل^{۱۷} به عنوان سایر نقاشانی که در هسته آبستره اکسپرسیونسم قرار دارند اشاره کرد. اکثر آنان در ابتدا چندان مورد توجه نبودند، اما در دهه ۱۹۵۰ جنبش موفقیت چشمگیری در زمینه نقد و نیز از نظر اقتصادی پیدا کرد. اوج شکوفایی این سبک در ۱۹۶۰ بود. هر چند برخی از هنرمندان برجسته آن پس از این زمان نیز به کار خود در این زمینه ادامه دادند. در ۱۹۶۰ واکنش‌هایی بر علیه احساس‌گرایی آبستره اکسپرسیونسم عمدتاً در قالب پاپ آرت و پسایپیکرنگاری تجریدی^{۱۸} شکل گرفت. علاوه بر نقاشان، مجسمه‌سازان نیز از این سبک تأثیر پذیرفته‌اند، که از این میان می‌توان به ابرام لاساوا^{۱۹} (۱۹۱۳-)، سیمور لیپتون^{۲۰} (۱۹۰۳-۸۶) و تئودور روزاک^{۲۱} اشاره کرد. ■

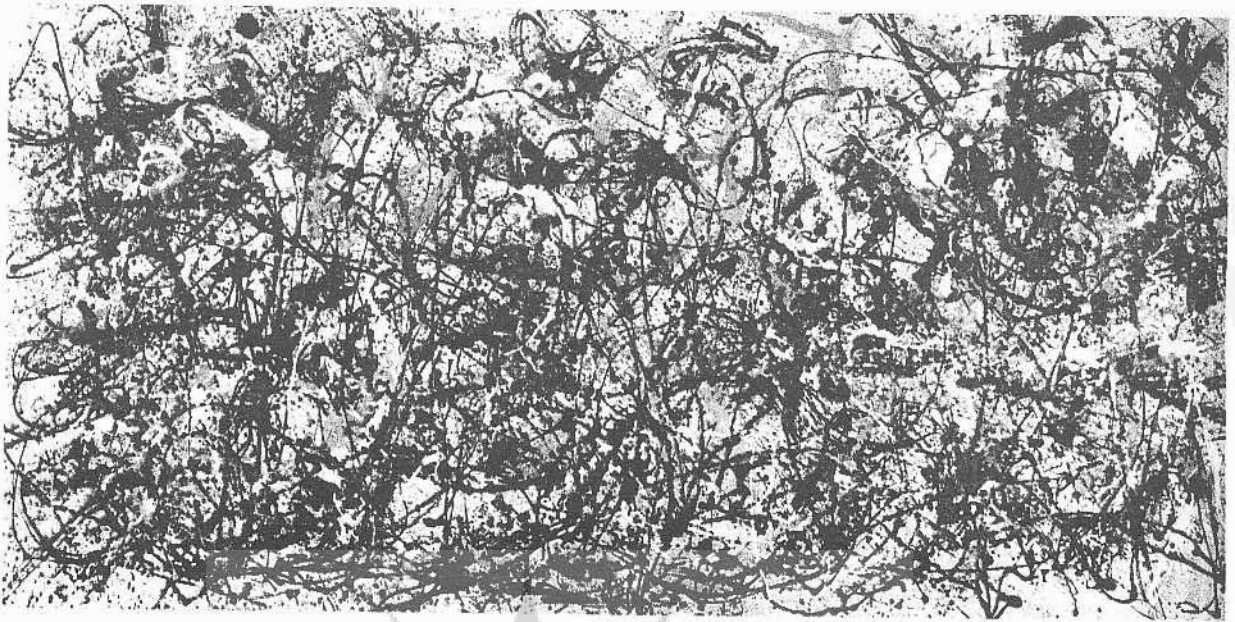
یادداشت‌ها:

1. Wassily Kandinsk
2. Robert Coats
3. New Yorker
4. Automatism

* در برگرفته از، Oxford concise dictionary of art & artists
Oxford 1996. Ian Chilvers

آبستره اکسپرسیونسیم جنبش بارزی در نقاشی آمریکا است که در اواخر دهه ۱۹۴۰ و ۱۹۵۰ شکل گرفت. آبستره اکسپرسیونسیم نخستین حرکت هنری آمریکایی است که نه تنها دنباله‌روی جنبش‌های اروپایی نبود، بلکه در این زمینه، پیشرو به شمار می‌رفت و اغلب از آن به عنوان مهم‌ترین جنبش‌های هنری (در جهان) پس از جنگ جهانی دوم یاد می‌شود. انرژی و تحرکی که این جنبش با خود برای هنر آمریکا به ارمغان آورد، در جایگزینی نیویورک به عنوان پایتخت هنر معاصر به جای پاریس نقش بسزایی داشت، ضمن آن که بسیاری از مکاتب نقاشی متأخر تحت تأثیر آن بوده‌اند. عبارت «آبستره اکسپرسیونسیم» برای اولین بار در سال ۱۹۱۹ برای توصیف برخی آثار کاندینسکی^۱ بکار رفت، اما در حیطه نقاشی مدرن آمریکا برای اولین بار توسط رابرت کوتر^۲ نقاد هنری مجله «نیویورکر»^۳ در سال ۱۹۴۵ بکار گرفته شد و از آن پس تا اواخر دهه ۱۹۴۰ به عنوان بخشی از واژگان معمول نقد هنری پذیرفته شد. اکثر نقاشانی که در این گروه جای می‌گیرند، در نیویورک کار می‌کردند و به همین دلیل به آن «مکتب نیویورک» هم گفته می‌شود، و دارای دسته‌بندی‌هایی با گرایش‌های مشابه یا متفاوت بودند. اما وجه اشتراک آنان بیش از آن که در شیوه نقاشی باشد در شیوه نگارش بود؛ نگارشی که با روحی عصیانگر بر علیه سنت‌گرایی و خواهان رهاسازی شود، درونی مشخص می‌شود. ریشه‌یابی آبستره اکسپرسیونسیم قدری پیچیده است. این سبک بر خلاف نامش بیش از آن که از اکسپرسیونسیم متأثر باشد، از سوررئالیسم - با تأکید بر اتوماتیسم^۴ و دریافت درونی - تأثیر پذیرفته است. سوررئالیست‌های اروپایی که در جریان جنگ جهانی دوم به آمریکا پناهنده شدند، از منابع الهام مستقیم آن به شمار می‌روند.

شاید مشهورترین نقاش آبستره اکسپرسیونسم، جکسون پالاک^۵ باشد. فوران انرژی پالاک در آثارش بهترین نمود آبستره اکسپرسیونسیم است، ولی آثار سایر پیشکسوتان این سبک گاهی نه به تمامی آبستره

5. Jackson Pollock
6. Willem de Kooning
7. Marle Rothko

۸. دیدگاه مترجم در این مورد کاملاً متفاوت است. لفظ اکسپرسیونیسم بیش از آن که به خصوصیات فرم اثر اطلاق شود، به محتوی آن برمی‌گردد، به عبارت دیگر فرم کاملاً تابع محتوی است. انرژی درونی و ژرفای آثار روتکو درون هر بیننده‌ای را به غلیان وامی‌دارد و اکسپرسیونیسم چیزی جز این نیست.

9. All - over painting
10. Action Painting
11. Arshile Gorky
12. Adolph Gottlieb
13. Philip Guston
14. Yves Klein
15. Robert Motherwell
16. Barnett Newman
17. Clyfford Still
18. Post-painterly Abstraction
19. Ibram Lassaw
20. Seumotr Lipton
21. Theodor Roszak

پژوهش‌های علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پژوهش‌های علوم انسانی